

OBSAH

1.	ÚVOD	5
2.	RIZIKOVÉ SITUACE JAKO PŘÍLEŽITOST A ŠANCE	7
3.	RIZIKO A TRANSFORMACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	11
3.1	Ústavní model	11
3.2	Model sociálního začlenění	12
3.2.1	Být začleněn v komunitě	12
3.2.2	Možnost volby a kontroly nad vlastním životem	13
3.2.3	Možnost zastávat hodnotné sociální role	14
3.2.4	Běžné smysluplné vztahy	14
3.2.5	Učit se a růst	15
3.2.6	Cíl práce s rizikem	16
4.	VNÍMÁNÍ RIZIKA V NAŠEM ŽIVOTĚ	17
4.1	Hodnocení rizika v běžném životě	18
4.2	Chyby a zkreslení při posuzování rizikových situací	19
4.3	Posuzování přínosů rizikových situací	20
5.	RIZIKO A LIDÉ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM	23
5.1	Co způsobuje vyšší ohrožení lidí s mentálním postižením v rizikových situacích	24
5.2	Vlastní rozhodování lidí s mentálním postižením	25
5.3	Zásahy do vlastního rozhodování	27
6.	RIZIKO A ODPOVĚDNOST	31
6.1	Osobní vnímání odpovědnosti	31
6.2	Právní vymezení odpovědnosti	32
6.2.1	Odpovědnost lidí s mentálním postižením	32
6.2.2	Náležitý dohled	33
6.2.3	Odpovědnost poskytovatele za škodu vzniklou uživateli	34
6.2.4	Přiměřená opatření	37
6.2.5	Trestněprávní odpovědnost za újmu způsobenou uživateli	37

6.2.6	Význam vnitřních předpisů z hlediska odpovědnosti	38
6.2.7	Odmítnutí nabízené pomoci a podpory ze strany uživatele	39
6.2.8	Odpovědnost a kompetence opatrovníka v souvislosti se sociální službou	40
6.3	Vnímání odpovědnosti v rámci sociálních služeb	43
6.3.1	Rodina, opatrovník	45
6.3.2	Zřizovatel	46
6.3.3	Lékař	47
6.3.4	Policie	48
6.3.5	Veřejnost	48
7.	POSTUP PRÁCE S RIZIKEM	51
7.1	Zásady práce s rizikem	53
7.2	Identifikace rizik: mapování rizikových oblastí	56
7.3	Posouzení rizik	58
7.3.1	Hodnocení náchylnosti uživatele k úrazům	62
7.3.2	Strategie zvládnutí rizika a řešení rizikových situací	64
7.3.2.1	Oblast nepřijatelného rizika	64
7.3.2.2	Oblast zvýšeného rizika	66
7.3.2.3	Oblast přiměřeného rizika	69
7.3.3	Přebírání kontroly a nabízení podpory	69
7.3.4	Hodnocení rizika s ohledem na přínos pro uživatele	71
7.3.5	Otázky pro tým	73
7.4	Rizikový plán (plán na snížení rizik, plán řešení rizikové situace, plán opatření)	74
7.5	Krizové scénáře	77
7.6	Vyhodnocení plánu	78
8.	ZÁVĚR	81
9.	PŘÍLOHY	83
	Vymezení rizikových oblastí (příloha 1)	83
	Řešení rizikové situace (příloha 2)	94
10.	LITERATURA	97